

TAUSTAA:

Seniori Digilo -hankkeessa Himalajan palvelutalon ja Dateron ry: n voimavarat suunnataan yhteistyössä voimaannuttavaan toimintaan senioreilla, jotka eivät ole aikaisemmin käyttäneet tai eivät enää voi käyttää perinteisiä soittimia. Nyt heillä on mahdollisuus tuottaa musiikkia esteettömällä tavalla iPadin helppokäyttöisten sovelluksen avulla ja siinä ohella oppia jo palvelujen peruskansalaistaitoina tarvittavaa tietokoneen ja/tai tabletin käyttöä. Vastaavia toimintamuotoja ei tiettävästi ole aikaisemmin tehty muistisairaiden osallistujien kanssa. Dateroa vastaavia toimijoita ei ole Vaasan seudulla muita – todennäköisesti vastaavalla tavalla toimivia yksiköitä ei ole koko maassa.

Datero ry on voittoa tavoittelematon yhdistys, joka ylläpitää Datero-keskusta. Toiminta rahoitetaan säätiöiden ja rahastojen avustuksilla. Dateron jäseniä ovat 16 alueella toimivaa vammais-, etu- ja kansalaisjärjestöä. Mukana ovat myös Vaasan kaupunki ja Mustasaaren kunta, joiden kanssa tehdään yhteistyötä kirjasto-, opetus-, sosiaali- ja terveystoimen kanssa ja Vaasan sairaanhoitopiiri, missä yhteistyötä tehdään Kuntoutustutkimusyksikön ja Tietotekniikka- ja kommunikaatiokeskus Tikoteekin kanssa. Daterolla on yhteistyösopimus kaikkien Pohjanmaan maakunnan kuntien, erityisesti kirjastotoimen kanssa.

Dateron palvelut on suunnattu henkilöille, joilla on erilaisia toimintarajoitteita ja oppimisvaikeuksia sekä heidän perheenjäsenilleen ja ammattihenkilöille, jotka työskentelevät heidän kanssaan. Dateron toimintaryhmissä on mukana ihmisiä, joilla on luki- ja oppimisvaikeuksia, kehitysvammoja, liikuntavammoja ym. He ovat lapsia, aikuisia, opiskelijoita ja senioreita: henkilöitä, joiden on vaikea pysyä mukana ns. tavallisessa ohjauksessa, vaikkapa tietokonekurssilla, ja jotka tarvitsevat erilaisia apuvälineitä informaatio- ja kommunikaatiotekniikan käytössä toimintaesteensä vuoksi.

Datero ry pyrkii uuden tekniikan ja siihen liittyvien pedagogisen kuntoutuksen keinoin tukemaan erityisryhmiin kuuluvien ihmisten toimintakykyä ja tasa-arvoista osallistumista elämän areenoilla: koulussa, opiskelussa, työelämässä ja vapaa-ajalla. Datero jakaa osaamistaan ja pyrkii vaikuttamaan näiden välineiden käyttöönottoon paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti.

KOHDERYHMÄ JA HYÖDYNAAJAT

Asukas näkökulma:

- luovuuden ja itseilmaisun mahdollistuminen
- uuden oppiminen ja itsensä toteuttaminen
- oman itsensä näkyväksi tekeminen
- osallistuminen yhteiskuntaan
- laajentaa kulttuurioikeuksia

Vastuuhoitajan näkökulma

- uusien metodien oppiminen ja mahdollistaminen kulttuurisessa vanhustyössä
- luovuuden ja itseilmaisun mahdollistaminen asukkaalle
- ikäihmisen ihmisyyden ja elämän näkyväksi tekeminen
- asukkaan osallistamisen mahdollistaminen yhteiskuntaan

Omaisien näkökulma

- yhteisten vuorovaikutusmahdollisuuksien lisääminen
- mahdollisuus yhteiseen uudenlaiseen tekemiseen ja uuden oppimiseen
- mukanaolon ja mahdollisuuksien tilaisuus
- mahdollisuus nähdä omainen uusin silmin uudenlaisen toiminnan parissa

Yhteisön näkökulma

- maailma avartuminen
- teknologian hyödyntäminen
- yhteisön toiminnan ja vuorovaikutuksen uudet ulottuvuudet teknologian avulla

Ryhmän vetäjän= taitelijan/pedagogin näkökulma

- ammatillisen, teknisen ja pedagogisen ammattitaidon ja kokemusten soveltaminen uuden käyttäjäryhmän kanssa
- oman käsityksen avartuminen vanhuudesta ja vanhusten toimintakyvystä

TAVOITTEET

Himalajan palvelutalossa kehitetään yhteisöllistä toimintamallia, jossa ikäihminen nähdään toiminnan keskiössä toiminnan katalysaattorina. Asukkaalle tehdään hyvinvointisuunnitelma, jossa asukkaan itsensä kokemia ja nimeämiä hyvinvoinnin lähteitä nostetaan ohjaamaan arjen toimintaa .

Toiminta- ja hoivamallin kehittämisen ytimessä on myös yhteisöllisen hoivatyön kehittäminen, jossa toiminnallisia (luovia) menetelmiä oppien ja hoitohenkilökunnassa olevia voimavaroja hyödyntäen luodaan kulttuurista vanhustyötä. Kulttuuri ja luovuus käsitetään normaalina osana arkea, jota yhdessä luodaan, tutkitaan ja nostetaan yhteisön toimintaan. Tässä Dateron ja Himalajan palvelutalon tavoitteet yhtyvät. Daterolla on aikaisemmin ollut senioreille suunnattua toimintaa omana toimintana ja yhteistyössä kirjastojen kanssa sekä kognitiivisesti toimintarajoitteisille kehitysvammaisille suunnattua toimintaa yhteistyössä Vaasan kaupungin sosiaalitoimien vammaispalvelujen sekä Kärkullan kanssa. Nyt Dateron hienoja kokemuksia kehitysvammaisten ja tavallisten seniorien tietotekniikkaryhmien vetämisestä hyödynnetään muistihäiriöisten senioriryhmässä, missä on muita vanhuksia enemmän erilaisia toimintarajoitteita.

TEHTÄVÄT

Seniори Digilon Musiikkiryhmässä käytetään työkaluna iPadin Garageband-sovellusta. Ryhmässä soitetaan osallistujien muistia tukevaa mielimusiikkia. Ohjaajat luovat kappaleiden soinnut tablettisovellukseen (app) valmiiksi. Käyttäjän näytölle valitaan soitin esim. kiraran kielet/pianon koskettimet, joita soitetaan kuin vastaavaa oikeaa soitinta. Jos käyttäjä ei ole soittanut aikaisemmin tai hänen motoriikkansa ei enää salli oikean soittimen soittamista voidaan valita vain soinnut, joita yhteen kohtaan kevyesti koskettamalla syntyy sen ääni. Soittajalla tarvitsee olla motorista koordinaatiokykyä minimaalisesti verrattuna tavalliseen soittimeen. Pienikin soitettu osuus sulautuu yhteiseen soittoon mikserin kautta ja lopputulos on hieno. Soittaja kokee olevansa - ja tosiasiaassa onkin - osa musiikin yhteistä tuottamista. Myös laulajat ovat tärkeitä ryhmässä. Näin kaikille löytyy oma roolinsa.

Kehitysvammaisten ja liikuntavammaisten musiikkiryhmistä saamamme kokemuksen mukaan ryhmän toiminta tulee lisäämään myös toimintaesteisten muistivaikeuksisten omaehtoista esteetöntä harrastustoimintaa, kasvattaa luottamusta omaan kyvykkyyteen, ja tukee luovan toiminnan käyttöä myös muualla arjessa.